

Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid
Afdeling « Gezondheid »

SCSZ/09/106

AANBEVELING NR 09/04 VAN 15 SEPTEMBER 2009 MET BETREKKING TOT DE MEDEDELING VAN ANONIEME GEGEVENS BETREFFENDE DE GEZONDHEID DOOR DE STICHTING KANKERREGISTER AAN HET STUDIECENTRUM CARCINOGENESE EN PRIMAIRE PREVENTIE VAN KANKER, MET HET OOG OP EEN STUDIE OM MOGELIJKE ASSOCIATIES TUSSEN MILIEUFACTOREN EN DE KANKERINCIDENTIE IN VLAANDEREN TE BESTUDEREN

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, inzonderheid op artikel 46, § 2;

Gelet op de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid*, inzonderheid op artikel 42, § 2;

Gelet op de aanvraag van het Studiecentrum Carcinogenese en Primaire Preventie van Kanker van 15 juni 2009;

Gelet op het auditoraatsrapport van het eHealth-platform van 7 september 2009;

Gelet op het verslag van de heer Yves Roger.

1. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

- 1.1.** In opdracht van de Vlaamse ministeries van Leefmilieu en Volksgezondheid en in samenwerking met het Vlaamse ministerie van Wetenschapsbeleid werd van 2002 tot 2006 een nieuw meetnetwerk georganiseerd om de aanwezigheid van milieupolluenten en hun vroege effecten in de mens op te sporen.

Er werden blootstellings- en effectbiomerkers (indicatoren) gemeten in bloed- en/of urinestalen van pasgeborenen, adolescenten en volwassenen afkomstig uit 8 geselecteerde aandachtsgebieden in Vlaanderen. Voor de drie leeftijdsklassen werden voor diverse schadelijke stoffen Vlaamse referentiewaarden berekend.

Gebiedsvergelijking toonde aan dat de diverse polluenten in het landelijke aandachtsgebied significant verhoogd waren t.o.v. het Vlaamse referentiegemiddelde, en dit bij de drie leeftijdsgroepen.

De afdeling gezondheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid heeft al een machtiging aan het Steunpunt Milieu en Gezondheid en het Departement Analytische en Milieuchemie verleend om een studie uit te voeren met het oog op de organisatie van een nieuw meetnetwerk om de aanwezigheid van milieupolluenten en hun vroege effecten in de mens op te sporen (beraadslaging n° 09/03 van 28 juli 2009).

Het Studiecentrum Carcinogenese en Primaire Preventie van Kanker wenst in opdracht van het Steunpunt Milieu en Gezondheid een bijkomend algemeen onderzoek en een bijkomend specifiek onderzoek uit te voeren.

- 1.2.** Deze aanvraag tot machtiging heeft betrekking op incidentiegegevens van kankers die worden aangevraagd bij de Stichting Kankerregister.

De Stichting Kankerregister staat in voor de uitbouw van een kankerregistratienetwerk voor België en meer bepaald voor het verzamelen van relevante persoonsgegevens (zowel klinische persoonsgegevens als persoonsgegevens van de diensten anatomopathologie), het controleren van hun kwaliteit en het verwerken, analyseren, coderen, opslaan en beschermen ervan.

Overeenkomstig artikel 45quinquies van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 *betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen*, ingevoegd bij de wet van 13 december 2006 *houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid*, kan de staat met de verzekeringsinstellingen en voor de pathologieën met betrekking tot kanker een stichting van openbaar nut oprichten met het oog op het verwezenlijken van de volgende doelstellingen: het opmaken van verslagen betreffende de incidentie van de verschillende vormen van kanker, de prevalentie ervan en de overleving van de patiënten, het verrichten van onderzoeken over de oorzaken van kanker, het analyseren van de geografische spreiding van de verschillende vormen van kanker, de incidentie, de trends en de gevolgen ervan, zodat de mogelijke oorzaken kunnen worden onderzocht en de risicofactoren kunnen worden vergeleken, en het rapporteren aan de bevoegde internationale instanties.

- 1.3.** Wat het algemeen onderzoek betreft, wenst het Studiecentrum Carcinogenese en Primaire Preventie van kanker te bestuderen of er in Vlaanderen associaties tussen de milieuvervuiling en de kankerincidentie bestaan.

Voor de kankergegevens betekent dit concreet dat er een antwoord wordt gezocht op de volgende onderzoeksvragen:

- Komen er in Vlaanderen betekenisvolle geografische verschillen voor in de incidentie van kanker?
- Kan de hogere of lagere incidentie van sommige vormen van kanker in verband worden gebracht met één van de karakteristieken van een bepaalde streek (bijvoorbeeld: zware industrie, grootstedelijk milieu, fruitteelt)?

- Bestaat er een verband tussen de gemodelleerde immissiewaarden voor een bepaalde regio en de incidentie van één of meerdere vormen van kanker?
- Bestaat er een verband tussen de emissies zoals die in een bepaalde regio uitgestoten worden en de incidentie van één of meerdere vormen van kanker? Er zal worden gewerkt met de gegevens die vervat zijn in het emissieregister dat bijgehouden wordt door de Vlaamse Milieumaatschappij.
- Bestaat er een verband tussen de inwendige blootstelling aan polluenten zoals die in sommige Vlaamse regio's wordt gemeten en de incidentie van één of meerdere vormen van kanker?

1.4. Wat het specifieke onderzoek betreft, wenst het Studiecentrum Carcinogenese en Primaire Preventie van Kanker in opdracht van het Steunpunt Milieu en Gezondheid te bestuderen of er in bepaalde gemeenten (streek van Dendermonde en Genk Zuid) associaties tussen de milieuvervuiling en de kankerincidentie bestaan.

Voor de kankergegevens betekent dit concreet dat er een antwoord wordt gezocht op de volgende onderzoeksvragen:

- In een aantal gemeenten van “landelijk Vlaanderen” werd een hogere inwendige blootstelling aan organochloorderivaten gemeten. Wordt deze meer intense inwendige blootstelling geassocieerd met een toename in de incidentie van één of meerdere vormen van kanker?
- Er wordt al lang een hogere sterfte waargenomen in de streek van Dendermonde. Is er een hogere incidentie van sommige vormen van kanker in deze streek? In welke gemeenten?
- In de periode 2009-2010 wordt door het Steunpunt Milieu Gezondheid een biomonitoringsonderzoek uitgevoerd in de streek van Genk. Bovendien werd in het jaar 2007 in deze streek ook een bevraging met betrekking tot hinder en gezondheidsklachten georganiseerd. De studie van kankerincidentie in de streek van Genk kan dan ook in belangrijke mate bijdragen tot zowel een betere karakterisering van het gezondheidsrisico verbonden met residentie in deze streek, als tot een beter inzicht in de gezondheidsrisico's verbonden met vervuiling van het leefmilieu in het algemeen.

1.5. Om deze opdrachten te kunnen uitvoeren, wenst het Studiecentrum Carcinogenese en Primaire Preventie van Kanker over incidentiegegevens van kankers van de Stichting Kankerregister te beschikken.

Tot de kankers die relevant zijn voor deze studie behoren: colonkanker, rectumkanker, pancreaskanker, larynxkanker, mesotheliomakanker, borstkanker, prostaatcancer, testiskanker, ovariumkanker, blaaskanker, nierkanker, hodgkin lymfomakanker, leukemieën en hersenkanker.

Het aantal inwoners en de “standardized incidence rates” voor deze kankers worden aangevraagd voor de jaren 2000 tot en met 2006 voor alle Vlaamse gemeenten, opgesplitst naar geslacht.

De absolute aantallen zijn het aantal nieuwe gevallen van kanker per jaartal, per geslacht.

2. BEHANDELING VAN DE AANVRAAG

- 2.1.** De aanvraag heeft betrekking op de overdracht van tabellen met incidentiegegevens van kankers per geslacht en per Vlaamse gemeente, om mogelijke associaties tussen milieufactoren en de kankerincidentie in Vlaanderen te bestuderen.
- 2.2.** De Stichting Kankerregister zou op geen enkel ogenblik identificatiegegevens (naam, voornaam, adres) van de betrokken personen aan het Studiecentrum Carcinogenese en Primaire Preventie van kanker meedelen. De opsplitsing van de gezondheidsgegevens naar geslacht, gemeente en type kanker, heeft niet tot gevolg dat de incidentiecijfers in bepaalde gemeenten zo klein zouden zijn dat een heridentificatie mogelijk wordt (zo wordt bijvoorbeeld de leeftijdsklasse van de betrokkenen niet meegedeeld).
- 2.3.** Het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid stelt vast dat er in voorliggend geval geen sprake is van persoonsgegevens maar van anonieme gegevens.

Om deze redenen, stelt

de afdeling gezondheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid

vast dat voor de hogervermelde uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van de studie met het oog op het bestuderen van mogelijke associaties tussen milieufactoren en kankerincidentie in Vlaanderen geen machtiging van de afdeling gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is vereist.

Yves ROGER
Voorzitter

De zetel van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres : Sint-Pieterssteenweg 375 – 1040 Brussel (tel. 32-2-741 83 11)
